

ІСТОРІЯ СВІТОВОЇ МУЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

КУЛЬТУРОЛОГІЯ

3 КУРС

Симфонізм С. Прокоф'єва.

1. Симфонізм С. Прокоф'єва: загальний огляд, хронологія і жанрова типологія симфоній.
2. Авторський задум I симфонії С. Прокоф'єва в контексті стильових пошуків неокласицизму та особисті риси музичного мислення в залежності від домінуючих тенденцій музичної культури (особливості драматургії та переінтонування матеріалу старовинної музики у тематизмі симфонії; їх модернізація рисами індивідуального мислення прокоф'євського стилю).
3. Класицистська лінія у творчості С. Прокоф'єва.
4. Авторський задум VII симфонії: проблемність змісту, риси драматургії, характеристика образно-інтонаційних сфер, жанрові витоки тематизму та особливості музичної мови. Інтерпретаційний потенціал музичного тексту симфонії і можливість “негативної” трактовки музичної концепції.
5. Оркестровий стиль С. Прокоф'єва. Традиції світового симфонізму в музиці С. Прокоф'єва.

Питання для самоперевірки

1. Розкрийте авторський задум I симфонії С. Прокоф'єва в контексті естетики неокласицизму.
2. Як еволюював симфонізм С. Прокоф'єва?
3. Окресліть головні особливості оркестрового стилю С. Прокоф'єва.

Завдання для самостійної роботи

П'ята, Шоста симфонії С. Прокоф'єва як приклади зрілого симфонізму композитора: образний задум, композиція, драматургія, жанрово-інтонаційні характеристики тематизму.

Література.

1. Андросова Д. Футуристичні виходи творчості С. Прокоф'єва на прикладі ранніх фортепіанних сонат композитора // Міжнародний вісник: Культурологія. Філологія. Музикознавство. - О., 2014. – Вип. II (1) 2014. - С. 189-193.

2. Боровик І. С. Прокоф'єв. Камерно-інструментальна творчість // Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. - К., 2009. - Вип. 82. - С. 227-236.
3. Войціцька К. Радянські твори С. Прокоф'єва: демарш чи кітч? (на прикладі сюїти «Пісні наших днів» та кантати «Здравиця») // Музикознавчі студії інституту мистецтв ВНУ ім. Лесі Українки та НМАУ ім. П. І. Чайковського: Зб. наук. праць. - Луцьк, 2009. - С. 154-164.
4. Воловець Н. Скрипкові сонати С. Прокоф'єва в контексті еволюції жанру // Теоретичні питання культури, освіти та виховання: Зб. наук. праць. - К., 2005. - Вип. 29. - С. 265-268.
5. Іванченко В. Поліфонізм Прокоф'єва // Музика. - К., 1975. - № 4. - С. 4-5.
6. Корчова О. «Нова простота» С. Прокоф'єва в контексті ідей музичного модернізму // Часопис НМАУ ім. П. І. Чайковського. - К., 2011. - № 4 (13) 2011. - С. 48-54.
7. ИРМ. Т. 10-А. М., 1997.
8. Дельсон В. Фортепианное творчество и пианизм Прокофьева. М., 1973.
9. Друскин М. Музыкальный театр Прокофьева.
10. Енукидзе Н. Оперная пародия начала века и русский музыкальный и театр 20-30-х годов // Шостаковичу посвящается: сб.ст. к 90-летию композитора.
11. Орлов Г. Русский советский симфонизм
12. Ржавинская И. Огненный ангел и 3 симфония // Советская музыка. 1976. №4.
13. Слонимский М. Черты симфонизма Прокофьева // В сб.: Музыка и современность.
13. Тараканов М. Симфонии Прокофьева.
14. Тукова И. Проблема жанровой типологии в симфониях С. Прокофьева // Музыкальная культура: история и современность.

Оперний театр С. Прокоф'єва. “Любов до трьох памаранців”: сатира та пародія в опері.

1. Опера в творчості С. Прокоф'єва та естетика оперного жанру в музичній культурі першої половини ХХ століття. Теоретичні питання оперної естетики С. Прокоф'єва.
2. Культуротворчі тенденції стильового оновлення концепції оперного жанру (динамізм і лаконізм, мініатюризм, подолання номерної структури, ариозність і декламаційність, образно-інтонаційна індивідуалізація і кристалізація образу в музичному втіленні, візуалізація інтонаційного простору, естетизація, відсутність рефлексії, театральні ефекти музичної драматургії, роль та функція лейтмотивів та ін.).
3. Стильові тенденції в оперному театрі С. Прокоф'єва та синтетичність жанрових типів: загальна характеристика. “Любов до трьох памаранців” як опера-заперечення.
4. Історія створення опери та перша постановка; втілення принципів комедії масок. Авторський задум та реалізація музичного стилю. Сатира та пародія в опері.
5. Система оркестрових та вокальних лейтмотивів.
6. Оперний театр С. Прокоф'єва в контексті стильових тенденцій втілення оперного жанру в російській та західноєвропейській музичній культурі.

Література.

1. Іванченко В. Поліфонізм Прокоф'єва // Музика. К., 1975. № 4. С. 4-5.
2. Корчова О. «Нова простота» С. Прокоф'єва в контексті ідей музичного модернізму // Часопис НМАУ ім. П. І. Чайковського. К., 2011. № 4 (13). 2011. С. 48-54.
3. ИРМ. Т. 10-А. М., 1997.
4. Друскин М. Музыкальный театр Прокофьева.
5. Енукидзе Н. Оперная пародия начала века и русский музыкальный и театр 20-30-х годов // Шостаковичу посвящается: сб.ст. к 90-летию композитора.
6. Ржавинская И. Огненный ангел и 3 симфония // Советская музыка. 1976. №4.

Еволюція фортепіанного стилю С. Прокоф'єва.

1. Витоки фортепіанного стилю С. Прокоф'єва: традиції російського піанізму та новаторські тенденції.
2. Історично-культурні передумови оформлення фортепіанного стилю С. Прокоф'єва: періодизація та характеристика етапів стилю.
3. Риси стилю та образний світ творів раннього періоду (1909-1918 рр.) на прикладі “Сарказмів”, “Швидкоплинностей”, III сонати та I фортепіанного концерту.
4. Загальна характеристика паризького періоду (1918-1934 рр.): прояви та втілення “ нової простоти” – риси сонатинного стилю, концертність, безпедальний імпресіонізм (V соната, “Думки”).

Стильові особливості в фортепіанних творах 1935-1947 рр.: реалізація стильового синтезу; спадкоємність пізнього стилю від раннього та середнього; образно-інтонаційна картина стилю; програмне тлумачення засобів фортепіанного письма (романтичне трактування циклу в останніх сонатах).

Питання для самоперевірки

1. Які стильові періоди можна виокремити у фортепіанній творчості С. Прокоф'єва?
2. Як у фортепіанній творчості композитора проявляються традиції світового та російського піанізму?
3. Назовіть головні риси фортепіанного стилю С. Прокоф'єва. Наведіть приклади.

Завдання для самостійної роботи

Другий і Третій фортепіанні концерти С. Прокоф'єва як приклади зрілого фортепіанного стилю композитора.

Література.

1. Андросова Д. Футуристичні виходи творчості С. Прокоф'єва на прикладі ранніх фортепіанних сонат композитора // Міжнародний вісник: Культурологія. Філологія. Музикознавство. О., 2014. Вип. II (1). 2014. С. 189-193.
2. Боровик І. С.Прокоф'єв. Камерно-інструментальна творчість // Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. К., 2009. Вип. 82. С. 227-236.
3. Іванченко В. Поліфонізм Прокоф'єва // Музика. К., 1975. № 4. С. 4-5.

4. Корчова О. «Нова простота» С. Прокоф'єва в контексті ідей музичного модернізму // Часопис НМАУ ім. П. І. Чайковського. К., 2011. № 4 (13). 2011. С. 48-54.
5. ИРМ. Т. 10-А. М., 1997.
6. Дельсон В. Фортепианное творчество и пианизм Прокофьева. М., 1973.

ТЕМИ ДЛЯ ПИСЬМОВИХ РОБІТ

1. “Російська тема”, стильові лінії, жанрова спрямованість, образний діапазон та музична мова в перший період творчості І. Стравінського.
2. Музична мова та жанри інструментального бароко в музиці І. Стравінського.
3. Жанровий синтез симфонії і кантати в “Симфонії псалмів” І. Стравінського.
4. Авторський задум І симфонії С. Прокоф’єва в контексті стильових пошуків неокласицизму.
5. Тенденції стильового оновлення концепції оперного жанру в творчості С. Прокоф’єва на прикладі опери “Любов до трьох памаранців”.
6. Симфонізм Д. Шостаковича: музична спадкоємність традицій та масштаби новаторства. Жанрова типологія симфоній.
7. Загадки авторського задуму XV симфонії Д. Шостаковича.
8. “Варшавська осінь” і радянський музичний авангард: стильові експерименти в галузях серійної, серіальної, сонорної технік, електронної музики.